

778

OBWIESZCZENIE MINISTRA GOSPODARKI¹⁾

z dnia 12 listopada 2008 r.

w sprawie ogłoszenia raportu dla Komisji Europejskiej dotyczącego wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych za 2007 r.

Na podstawie art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej — gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 216, poz. 1593).

(Dz. U. Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 217 i Nr 99, poz. 666) ogłasza się raport dla Komisji Europejskiej dotyczący wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych za 2007 r., stanowiący załącznik do obwieszczenia.

Minister Gospodarki: *W. Pawlak*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Gospodarki z dnia 12 listopada 2008 r. (poz. 778)

RAPORT ZA 2007 R. DLA KOMISJI EUROPEJSKIEJ WYNIKAJĄCY Z ART. 4(1) DYREKTYWY 2003/30/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Z DNIA 8 MAJA 2003 R. W SPRAWIE WSPIERANIA UŻYCIA W TRANSPORCIE BIOPALIW LUB INNYCH PALIW ODNAWIALNYCH

Opracowano w Ministerstwie Gospodarki we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Środowiska i Ministerstwem Infrastruktury

Polska, wrzesień 2008 r.

*Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 września 2008 r.***Raport za 2007 r. dla Komisji Europejskiej wynikający z art. 4(1) dyrektywy 2003/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych**

Raport został opracowany w celu realizacji przez Polskę obowiązku nałożonego na państwa członkowskie przepisem art. 4(1) dyrektywy 2003/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych.

Przedmiotowy raport stanowi realizację zapisu art. 32 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 217 i Nr 99, poz. 666), która transponuje wyżej wymienioną dyrektywę do polskiego prawa.

Raport obejmuje następujące zagadnienia:

- I. Działania podjęte dla promocji użycia biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych w transporcie.
- II. Środki krajowe przeznaczone na produkcję biomasy do wykorzystania energetycznego innego niż transport.
- III. Ilość i rodzaje paliw ciekłych i biopaliw ciekłych wprowadzonych do obrotu oraz biopaliw ciekłych wytworzonych przez rolników na własny użytek.
- IV. Poziom i realizacja Narodowych Celów Wskaźnikowych.

I. Działania podjęte dla promocji użycia biopaliw ciekłych lub innych paliw odnawialnych w transporcie**I. 1. Regulacje prawne dotyczące funkcjonowania rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych**

W Polsce stopniowo poszerzają się możliwości w zakresie wprowadzania na rynek biokomponentów. Już w 2005 r. nie było żadnych przeszkód w stosowaniu do 5 % dodatku estrów metylowych kwasów tłuszczowych do olejów napędowych (bioetanol jako dodatek do benzyn silnikowych stosuje się od 1994 r.). W roku 2006, w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 września 2006 r. w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych (Dz. U. Nr 166, poz. 1182), umożliwiono wprowadzenie do obrotu dwóch rodzajów biopaliw ciekłych:

- estrów metylowych kwasów tłuszczowych stanowiących samoistne paliwo,
- oleju napędowego zawierającego 20 % ww. estrów.

Obecnie trwają prace nad projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki, które wprowadzi do obrotu biopaliwo ciekłe (tzw. mieszanka E85) składające się w 85 % z bioetanolu i 15 % z benzyny.

Ponadto w celu stworzenia lepszych warunków rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw w dniu 25 sierpnia 2006 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił pakiet dwóch ustaw: ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. Nr 169, poz. 1199 oraz z 2007 r. Nr 35, poz. 217 i Nr 99, poz. 666) oraz ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz. 1200 oraz z 2008 r. Nr 157, poz. 976). Ustawy te zapewniły pełną transpozycję dyrektywy 2003/30/WE do polskiego prawa. Wśród najważniejszych elementów powyższych regulacji należy wyróżnić:

- Stworzenie możliwości wytwarzania przez rolników biopaliw ciekłych na własny użytek. Rolnicy mogą wytwarzać na własny użytek wszystkie rodzaje biopaliw ciekłych stanowiących samoistne paliwo, a w przypadku czystego oleju roślinnego i estrów nie jest konieczne składanie zabezpieczenia akcyzowego. Zgodnie z przepisami ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw biopaliwa ciekłe wytwarzane przez rolników na własny użytek powinny spełniać jedynie minimalne wymagania jakościowe istotne ze względu na ochronę środowiska. Roczny limit dozwolonej produkcji na własny użytek wynosi 100 litrów na hektar powierzchni użytków rolnych będących w posiadaniu rolnika.
- Wprowadzenie z dniem 1 stycznia 2008 r. obowiązku zapewnienia określonego udziału biokomponentów w rynku paliw transportowych. Nałożony on został na przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania i importu lub nabycia wewnątrzwspólnotowego paliw ciekłych lub biopaliw ciekłych, którzy sprzedają je lub zużywają na własne potrzeby. Przedsiębiorcy ci określani są jako podmioty realizujące Narodowy Cel Wskaźnikowy.
- Wprowadzenie do polskiego prawa pojęcia „wybranej floty” definiowanego jako grupa co najmniej 10 pojazdów, ciągników rolniczych lub maszyn nieporuszających się po drogach albo grupa lokomotyw lub statków, wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliwa ciekłego, będących własnością lub użytkowanych przez osobę fizyczną wykonującą działalność gospodarczą, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Wprowadzenie tego pojęcia umożliwiło zastosowanie w pojazdach i maszynach należących do „wybranych flot” szerokiej gamy biopaliw ciekłych innych niż dopuszczone do powszechnego obrotu, charakteryzujących się wysokim udziałem biokomponentów.

I. 2. Wspieranie zastosowania biokomponentów w paliwach ciekłych i biopaliwach ciekłych

Obecnie w Polsce promocja stosowania biokomponentów odbywa się w drodze zachęt ekonomicznych, przede wszystkim poprzez system zwolnień i ulg podatkowych, który obowiązuje na podstawie przepisów zawartych w kolejnych rozporządzeniach Ministra Finansów.

Obowiązujące (od dnia 1 maja 2004 r.) na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia

26 kwietnia 2004 r. w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego (Dz. U. z 2006 r. Nr 72, poz. 500, z późn. zm.) zachęty w postaci zwolnień od podatku akcyzowego dla paliw zawierających biokomponenty zostały zmniejszone w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2007 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego (Dz. U. Nr 243, poz. 1766). Wprowadzenie tej regulacji było podyktowane koniecznością dostosowania krajowych przepisów do wymogów prawa Unii Europejskiej i spowodowało osłabienie mechanizmu wsparcia dla biokomponentów dodawanych do oleju napędowego (obniżeniu uległy kwoty zwolnienia od podatku akcyzowego dla paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów oraz dla biopaliw ciekłych). Zgodnie z obowiązującymi od dnia 1 stycznia 2007 r. przepisami zwalnia się od akcyzy:

- 1) biokomponenty przeznaczone do paliw ciekłych i biopaliw ciekłych, spełniające odpowiednie wymagania jakościowe;
- 2) spełniające odpowiednie wymagania jakościowe i zawierające powyżej 2 % biokomponentów:
 - a) benzyny silnikowe — w wysokości 1,50 zł od każdego litra biokomponentów dodanych do tych benzyn,
 - b) oleje napędowe — w wysokości 1,00 zł od każdego litra biokomponentów dodanych do tych olejów napędowych;
- 3) biokomponenty, stanowiące samoistne paliwo, spełniające wymagania jakościowe, określone w odrębnych przepisach — w wysokości 1680 zł/1000 l.

Komisja Europejska, której opisane wyżej rozwiązania zostały notyfikowane jako stanowiące pomoc publiczną, uznała je (w decyzji wydanej w dniu 8 marca 2007 r.) za zgodne z Traktatem WE. Należy jednocześnie podkreślić, że w 2007 r. kwota opisanych powyżej zwolnień od podatku akcyzowego z tytułu stosowania biokomponentów w paliwach wyniosła 243 mln zł.

Preferencje w zakresie podatku akcyzowego ulegną zwiększeniu w związku z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2007 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 99, poz. 666), które stanowią m.in., że stawka akcyzy wynosi w przypadku:

- 1) wyrobów powstałych ze zmieszania benzyn z biokomponentami, zawierających powyżej 2 % biokomponentów — stawka akcyzy dla benzyn silnikowych (1565 zł/1000 l) obniżona o 1,565 zł od każdego litra biokomponentów dodanych do tych benzyn, z tym że kwota należnej akcyzy nie może być niższa niż 10 zł/1000 l;
- 2) wyrobów powstałych ze zmieszania olejów napędowych z biokomponentami, zawierających powyżej 2 % biokomponentów — stawka akcyzy dla olejów napędowych (1048 zł/1000 l) obniżona o 1,048 zł od każdego litra biokomponentów dodanych do tych olejów napędowych, z tym że kwota należnej akcyzy nie może być niższa niż 10 zł/1000 l;

3) biokomponentów, stanowiących samoistne paliwa, przeznaczonych do napędu silników spalinywych — 10 zł/1000 l.

Ponadto w przepisach wyżej wymienionej ustawy z dnia 11 maja 2007 r. biokomponenty stanowiące samoistne paliwa zostały wyłączone z grupy wyrobów podlegających opłacie paliwowej, o której mowa w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.).

Z kolei w ustawie z dnia 23 sierpnia 2007 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. Nr 165, poz. 1169) wprowadzono przepis, zgodnie z którym wytwórcy biokomponentów mogą za lata podatkowe 2007—2014 odliczać od podatku kwotę stanowiącą 19 % nadwyżki kosztów wytworzenia biokomponentów nad kosztami wytworzenia paliw ciekłych o takiej samej wartości opałowej (w razie braku w danym roku podatkowym możliwości dokonania takiego odliczenia nieodliczoną kwotę odlicza się w następnych latach podatkowych).

Ponieważ praktyczne stosowanie wskazanych powyżej przepisów obu ustaw (tj. ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw oraz ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych) jest uzależnione od uzyskania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem pomocy publicznej przewidzianej w tych ustawach, dlatego prowadzone są intensywne działania celem pilnego zakończenia procesu notyfikacji tych regulacji.

Ponadto w celu zapewnienia dodatkowego wsparcia dla produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych przygotowany został projekt „Wieloletniego programu promocji biopaliw na lata 2008—2014”, który stanowi wykonanie art. 37 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Zawarte w nim rozwiązania poprawią opłacalność ekonomiczną całego procesu — począwszy od pozyskiwania surowców rolniczych, przez wytworzenie biokomponentów, produkcję biopaliw ciekłych i paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów, a skończywszy na użyciu tego paliwa. Powinny również gwarantować stabilność warunków funkcjonowania dla wszystkich podmiotów związanych z rynkiem biokomponentów i biopaliw ciekłych, co jest niezbędne do tworzenia długookresowych planów gospodarczych oraz pozyskania przez przedsiębiorców finansowania dla nowych inwestycji.

W trakcie prac nad programem kierowano się zasadą, że wszelkie bariery rozwoju rynku biokomponentów i biopaliw ciekłych powinny być skutecznie usuwane w związku z korzyściami, jakie rozwój ten przynosi, dotyczącymi zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, poprawy stanu środowiska w drodze redukcji emisji zanieczyszczeń, w tym szczególnie dwutlenku węgla, oraz aktywizacji terenów wiejskich poprzez zwiększenie produkcji rolniczej na cele energetyczne (nieżywnościowe) oraz związane z tym tworzenie nowych miejsc pracy. Korzyści te rekompensu-

ją bowiem z nadwyżką ewentualne negatywne strony procesu promowania biokomponentów, jak np. przejściowe uszczuplenie wpływów budżetowych państwa.

Program przewiduje, że nadal rozwiązania podatkowe będą miały bardzo istotne znaczenie w systemie zapewniania opłacalności produkcji biokomponentów i biopaliw ciekłych. Oprócz ulg w podatku akcyzowym w wysokości zbliżonej do maksymalnej wysokości dopuszczalnej dyrektywą 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (i związanego z tym znacznego obniżenia akcyzy od biokomponentów stanowiących samoistne paliwa) planowane są ulgi w podatku dochodowym od osób prawnych oraz wyłączenia biokomponentów stanowiących samoistne paliwa z grupy wyrobów podlegających opłacie paliwowej (o czym była mowa powyżej). Przyjęty system ma przy tym zapewnić stabilność w zakresie ulg i zwolnień podatkowych przez cały okres funkcjonowania programu. Wśród dalszych instrumentów wsparcia finansowego program obejmuje: system dopłat dla rolników uprawiających rośliny energetyczne z przeznaczeniem na biokomponenty, wsparcie inwestycyjne ze środków unijnych oraz zmniejszenie opłat za wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza dla podmiotów stosujących biopaliwa ciekłe w pojazdach.

Program wprowadza preferencje dla transportu publicznego w aglomeracjach miejskich, uzdrowiskach czy na terenach chroniących przyrodę, którego działanie jest oparte wyłącznie o pojazdy zużywające paliwa ekologiczne (biopaliwa ciekłe, a także CNG i LPG) lub napędzane silnikami elektrycznymi lub hybrydowymi. Zachętą do używania biopaliw, także przez osoby fizyczne, będą ulgi w opłatach parkingowych.

Jednym z rozwiązań zaplanowanych do realizacji w programie jest wprowadzenie preferencji w zakupie pojazdów i maszyn wyposażonych w silniki przystosowane do spalania biopaliw ciekłych w ramach zamówień publicznych. Bardzo znaczący jest także zapis dotyczący nałożenia na administrację rządową obowiązku sukcesywnej wymiany własnego parku samochodowego na pojazdy przystosowane do spalania biopaliw ciekłych.

Istotnym elementem programu są także przewidywane działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym obejmujące m.in. wprowadzenie tematyki biopaliw ciekłych do programów na wszystkich poziomach nauczania, prowadzenie szerokich kampanii informacyjnych adresowanych do wszystkich użytkowników pojazdów, a także akcji mających na celu zachęcanie i mobilizowanie producentów samochodów do ich przystosowywania do spalania biopaliw.

I. 3. Wspieranie finansowe badań związanych z tematyką biopaliw

Państwo wspiera badania związane z tematyką biopaliw w formie finansowania projektów badawczych oraz projektów rozwojowych.

Projekty badawcze związane z tematyką biopaliw

W 2007 r. realizowanych było 6 niżej wymienionych projektów badawczych. Nakłady na ich realizację wynoszą ogółem 942 000 zł.

1. Opracowanie metody utylizacji odpadów glicerynowych w produkcji biopaliwa z wykorzystaniem grzybów mikroskopijnych.
2. Odpadowy glicerol z produkcji biopaliw jako substrat do biosyntezy kwasu cytrynowego przez drożdże *Yarrowia lipolytica*.
3. Biosynteza polihydroksykwasów z wykorzystaniem jako surowca odpadów z produkcji biopaliw (glicerolu).
4. Studium o wpływie paliw odnawialnych na parametry eksploatacyjne silników o zapłonie samoczynnym.
5. Recykling osadów ściekowych w intensyfikacji ekologicznej uprawy roślin energetycznych, wykorzystywanych jako ekobiopaliwa oraz w fitoremediacji zdegradowanych terenów i zeutrofizowanych wód.
6. Opracowanie technologii produkcji biopaliw poprzez przetwarzanie permeatów powstających podczas filtracji membranowej serwatki.

Projekty rozwojowe związane z tematyką biopaliw

W 2007 r. realizowanych było 7 niżej wymienionych projektów rozwojowych. Nakłady na ich realizację wynoszą ogółem 7 061 900 zł.

1. Opracowanie i przygotowanie do produkcji nowego biopaliwa estrowego pn. GLIPEROL z wykorzystaniem gliceryny.
2. Badania nad zmiennością genetyczną traw energetycznych z rodzaju *Miscanthus* oraz ich interakcją ze środowiskiem pod względem plonowania biomasy jako surowca na biopaliwa.
3. Zastosowanie surowego oleju rzepakowego jako paliwa do silników wysokoprężnych ciągników i pojazdów rolniczych.
4. Badania kaloryczne i emisyjne biomasy odpadowej jako paliwa dla kotłów energetycznych.
5. Modernizacja układu zasilania tłokowego silnika lotniczego w celu przystosowania go do pracy na paliwie etanolowym.
6. Badania i optymalizacja pracy ogniwi paliwowych typu PEM sprzężonych z układem regeneracji paliwa wodorowego w elektrolizerze.
7. Efektywne systemy produkcji biomasy na gruntach rolniczych i jej konwersja do paliw ciekłych i gazowych.

II. Środki krajowe przeznaczone na produkcję biomasy do wykorzystania energetycznego innego niż transport

Dobrym stymulatorem rozwoju energetyki odnawialnej jest wsparcie finansowe inwestycji w tym zakresie. Jest to szczególnie korzystne na początkowym etapie wdrażania nowych technologii — jako mechanizm rozruchowy. W Polsce wsparcie finansowe inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE) ma wieloletnią tradycję i dokonywane jest przede wszystkim ze środków:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Na funduszach tych gromadzone są środki z opłat i kar za korzystanie ze środowiska, w tym także opłat zastępczych i kar związanych z funkcjonowaniem systemu zielonych certyfikatów. Środki te, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), przeznaczone są m.in. na wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz pomoc dla wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii.
- Fundacji EkoFundusz, która dysponuje środkami z konwersji polskiego długu na działania w zakresie ochrony środowiska (jednak w związku ze zbliżającym się terminem zakończenia tego programu wnioski o udzielenie dotacji dla projektów były przyjmowane tylko do dnia 30 czerwca 2008 r.).

Sprawy udzielania pomocy publicznej na odnawialne źródła energii reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy publicznej na przedsięwzięcia będące inwestycjami związanymi z odnawialnymi źródłami energii (Dz. U. Nr 14, poz. 89).

Dokument Polityka energetyczna Polski do 2025 r. nadaje odnawialnym źródłom energii właściwą pozycję w energetyce, określając, że ze względu na rozwój wykorzystania biomasy na cele energetyczne najistotniejsze są następujące działania:

- zapewnienie stabilności mechanizmów wsparcia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a tym samym stworzenie warunków do bezpiecznego inwestowania w OZE. Przewiduje się też stałe monitorowanie stosowanych mechanizmów wsparcia i w miarę potrzeb ich doskonalenie. Ewentualne zmiany tych mechanizmów wprowadzane będą z odpowiednim wyprzedzeniem, aby zagwarantować stabilne warunki inwestowania,
- wykorzystywanie biomasy do produkcji energii elektrycznej i ciepła — w warunkach polskich technologie wykorzystujące biomasę stanowiącą podstawowy kierunek rozwoju odnawialnych źródeł energii, przy czym wykorzystanie biomasy do celów energetycznych nie powinno powodować niedoborów drewna w przemyśle drzewnym, celulozowo-papierniczym i płytowym

— drewnopochodnym (w tym celu wprowadzono ograniczenie użycia biomasy leśnej w dużych obiektach energetycznych, w tym przede wszystkim w obiektach, w których stosuje się proces współspalania). Zakłada się, że pozyskiwana na ten cel biomasa w znacznym stopniu pochodzić będzie z upraw energetycznych, ale również z odpadów przemysłowych i komunalnych, także spoza produkcji roślinnej i zwierzęcej. Ponadto rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii niesie za sobą korzystne efekty związane z aktywizacją zawodową na obszarach o wysokim stopniu bezrobocia, stymulując rozwój produkcji rolnej, wzrost zatrudnienia oraz rozwój przemysłu i usług na potrzeby energetyki odnawialnej.

Zapisy Polityki energetycznej mają zaplecze realizacyjne w postaci mechanizmów wsparcia wykorzystania odnawialnych zasobów energii. Podstawowym aktem prawnym, regulującym działania przedsiębiorstw energetycznych zmierzające do wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii, jest ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. — Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.). Ustawa określa główny mechanizm wsparcia, jakim jest nałożony na przedsiębiorstwa energetyczne, zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom końcowym, obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki określonej ilości świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii bądź uiszczenia opłaty zastępczej.

Wprowadzony w Polsce mieszany system wsparcia wykorzystuje mechanizmy rynkowe sprzyjające rozwojowi, w tym: system kwotowy oparty na tzw. „zielonych certyfikatach”, obowiązek zakupu energii

ze źródeł odnawialnych, zwolnienie energii elektrycznej z tych źródeł z podatku akcyzowego, ułatwienia dotyczące przyłączeń i bilansowania niektórych rodzajów odnawialnych źródeł energii, a także wspomniane wcześniej wsparcie funduszy celowych.

Również istotnym elementem uzupełniającym te mechanizmy jest finansowe wsparcie inwestycji ze środków unijnych. Nowa polityka spójności Unii Europejskiej na lata 2007—2013 kładzie duży nacisk na zrównoważone podejście do wykorzystania energii, w tym ze źródeł odnawialnych. Wsparcie dla wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych będzie można uzyskać w ramach zawartego w Programie Operacyjnym „Infrastruktura i Środowisko” priorytetu IX „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna”, a także w ramach regionalnych programów operacyjnych. Komplementarne wobec tych działań jest wsparcie dla odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

III. Ilość i rodzaje paliw ciekłych i biopaliw ciekłych wprowadzonych do obrotu oraz biopaliw ciekłych wytworzonych przez rolników na własny użytek*

III. 1. Ilość paliw transportowych i udział biokomponentów wprowadzanych na rynek w latach 2000—2007

Jak wynika z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Finansów, Urzędu Regulacji Energetyki oraz Agencji Rynku Energii dotyczących zużycia benzyn silnikowych i olejów napędowych, wskaźniki udziału biokomponentów w paliwach zużytych w transporcie w latach 2000—2007 kształtowały się następująco:

Rok	Zużycie w transporcie (w tys. ton)				Wskaźnik wg wartości opałowej
	benzyny	oleje napędowe	bioetanol	estry	
2000	4841	2343	40,6	0	0,35 %
2001	4484	2562	52,4	0	0,46 %
2002	4109	2940	65,3	0	0,57 %
2003	3941	3606	60,1	0	0,49 %
2004	4011	4303	38,3	0	0,29 %
2005	3915	5075	42,8	17,1	0,47 %
2006	4048	6042	84,3	44,9	0,92 %
2007	3997	7212	70,8	37,3	0,68 %

* Przedstawione w niniejszym rozdziale dane dotyczące ilości biokomponentów, biopaliw ciekłych i paliw ciekłych przeliczono w oparciu o średnie wartości gęstości zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wartości opałowej poszczególnych biokomponentów i paliw ciekłych (Dz. U. z 2008 r. Nr 3, poz. 12).

III. 2. Liczba zarejestrowanych przedsiębiorców wytwarzających, magazynujących lub wprowadzających do obrotu biokomponenty

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych działalność gospodarcza w zakresie wytwarzania, magazynowania lub wprowadzania do obrotu biokomponentów jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru wytwórców.

Z danych Agencji Rynku Rolnego wynika, że na dzień 31 grudnia 2007 r. w rejestrze wytwórców było wpisanych:

- 1) 14 wytwórców bioetanolu — deklarujących roczne zdolności produkcyjne w wysokości 458 tys. ton bioetanolu;
- 2) 37 wytwórców estrów metylowych — deklarujących roczne zdolności produkcyjne w wysokości około 534 tys. ton estru.

III. 3. Liczba zarejestrowanych rolników wytwarzających biopaliwa ciekłe na własny użytek oraz rodzaj i ilość wytworzonych przez nich biopaliw ciekłych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych rolnicy mogą wytwarzać biopaliwa ciekłe na własny użytek po uzyskaniu wpisu do rejestru rolników wytwarzających biopaliwa ciekłe na własny użytek prowadzonego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego.

Z danych Agencji Rynku Rolnego wynika, że na dzień 31 grudnia 2007 r. w rejestrze rolników wytwarzających biopaliwa ciekłe na własny użytek było wpisanych 2 rolników wytwarzających estry metylowe na użytek własny — deklarujących roczne zdolności produkcyjne w wysokości około 84,5 ton estrów metylowych. Rolnicy ci nie podjęli jednak produkcji biopaliw ciekłych w 2007 r.

III. 4. Produkcja bioetanolu

Z danych przekazanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wynika, że w 2007 r. wytwórcy biokomponentów wytworzyli około 118,9 mln litrów bioetanolu (94,1 tys. ton). Na rynek paliwowy trafiło około 89,6 mln litrów bioetanolu (70,8 tys. ton). Wykorzystanie bioetanolu w benzynach silnikowych w latach 1994—2007 przedstawiono poniżej:

Rok	Zużycie benzyn — w tys. m ³	W tym bioetanol — w tys. m ³	Udział % objętości
1994	7325	27,0	0,37
1995	8332	63,0	0,76
1996	6174	100,9	1,63
1997	6691	110,6	1,65
1998	6672	99,8	1,50
1999	7770	83,2	1,07
2000	6808	51,4	0,75
2001	6233	66,4	1,07
2002	5645	82,8	1,47
2003	5453	76,2	1,40
2004	5564	48,5	0,87
2005	5151	54,2	1,05
2006	5326	106,8	2,01
2007	5434	89,6	1,65

W roku 2007 wytwórcy sprzedali producentom krajowym około 79,5 mln litrów (62,8 tys. ton) bioetanolu, czyli o 10,1 mln litrów (8 tys. ton) mniej niż trafiło na rynek paliwowy w paliwach ciekłych i biopaliwach ciekłych. Różnica została najprawdopodobniej pozyskana w ramach importu lub nabycia wewnątrzspółnotowego. Należy przy tym podkreślić, że w pierwszym kwartale 2008 r. wytwórcy sprzedali producentom krajowym około 23,4 mln litrów (18,5 tys. ton) bioetanolu, a na rynek paliwowy trafiło około 49,1 mln litrów (38,8 tys. ton), co oznacza, że wspomniana różnica wyniosła aż 25,7 mln litrów (20,3 tys. ton). Przedstawione dane wskazują na wyraźny wzrost udziału

bioetanolu pozyskiwanego w drodze importu lub nabycia wewnątrzspółnotowego.

III. 5. Produkcja estrów

Z danych przekazanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki wynika, że w 2007 r. wytwórcy biokomponentów wytworzyli około 49,8 mln litrów estrów (43,8 tys. ton). Na rynek paliwowy trafiło około 42,5 mln litrów (37,3 tys. ton). Wykorzystanie estrów metylowych w olejach napędowych i jako samoistne paliwo w latach 2005—2007 przedstawiono poniżej:

Rok	Zużycie olejów napędowych — w tys. m ³	W tym estry metylowe — w tys. m ³	Udział % objętości
2005	6092	19,4	0,32
2006	7253	51,0	0,70
2007	8700	42,5	0,49

IV. Poziom i realizacja Narodowych Celów Wskaźnikowych

IV. 1. Poziom Narodowych Celów Wskaźnikowych

Do momentu wejścia w życie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych Narodowe Cele Wskaźnikowe (NCW) były wyznaczane (na podstawie art. 3 ust. 1a dyrektywy 2003/30/WE w sprawie wspierania użycia w transporcie biopaliw lub innych paliw odnawialnych) przez ministra właściwego do spraw gospodarki po przeprowadzeniu uzgodnień z zainteresowanymi ministrami. Wysokość tak ustalonego NCW (wg wartości opałowej paliw zużywanych w transporcie) wyniosła:

- 2005 r. — 0,50 %,
- 2006 r. — 1,50 %,
- 2007 r. — 2,30 %.

Wejście w życie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych zmieniło tryb określania NCW. Zgodnie z art. 24 ust. 1 tej ustawy Rada Ministrów, co 3 lata, do dnia 15 czerwca danego roku, określa, w drodze rozporządzenia, NCW na kolejne 6 lat, biorąc pod uwagę możliwości surowcowe i wytwórcze, możliwości branży paliwowej oraz przepisy Unii Europejskiej w tym zakresie. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2007 r. w sprawie Narodowych Celów Wskaźnikowych na lata 2008—2013 (Dz. U. Nr 110, poz. 757) ustalono następujące wysokości NCW:

- 2008 r. — 3,45 %,
- 2009 r. — 4,60 %,
- 2010 r. — 5,75 %,
- 2011 r. — 6,20 %,
- 2012 r. — 6,65 %,
- 2013 r. — 7,10 %.

Przedstawione wielkości NCW są związane ze zobowiązaniami wynikającymi z członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W latach 2008—2010 w sposób liniowy prowadzą od ustalonego na rok 2007 wskaźnika na poziomie 2,3 % do określonego w dyrektywie 2003/30/WE poziomu 5,75 % w 2010 r. Następnie w latach 2011—2013 NCW nadal rosną liniowo, jednak w niższym tempie. Przyjęto, że tempo wzrostu wysokości NCW w tym okresie (jak również do roku 2020) powinno umożliwić osiągnięcie poziomu 10 % w 2020 r. Jak bowiem podaje przygotowany przez Komisję Europejską komunikat „Polityka energetyczna dla Europy” potwierdzony konkluzjami z wiosennego posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 8—9 marca 2007 r., udział biokomponentów w rynku paliw transportowych każdego z państw członkowskich ma osiągnąć poziom co najmniej 10 % w 2020 r. Cel ten, mający charakter obligatoryjny, został również zapisany w przedstawionym w styczniu br. projekcie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

IV. 2. Realizacja Narodowych Celów Wskaźnikowych

Udział biokomponentów w rynku paliw wykorzystywanych w transporcie w 2007 r. był znacznie poniżej poziomu NCW wyznaczonego na ten rok. Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2007 r. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie zwolnień od podatku akcyzowego, przy braku w tym czasie innych mechanizmów wsparcia rynku biopaliw, osłabiło rozwój produkcji oleju napędowego z udziałem biokomponentów oraz biokomponentów stanowiących samoistne paliwo. Zmniejszeniu uległy rekompensaty dla producentów paliw ciekłych z dodatkiem biokomponentów oraz biopaliw ciekłych, związane z kosztami dodawania biokomponentów, co znalazło swoje odzwierciedlenie w niskim poziomie realizacji NCW w 2007 r.

Przyjmuje się, że w roku 2008 i w latach kolejnych NCW zostaną wykonane na założonym poziomie. Związane jest to z wprowadzeniem od dnia 1 stycznia 2008 r., wynikającego z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, obowiązku zapewnienia określonego udziału biokomponentów na rynku paliw transportowych, który to mechanizm będzie w istotnym stopniu stymulował wzrost wykorzystania biokomponentów i biopaliw ciekłych. Wzrost wykorzystania biopaliw w transporcie widać już na przykładzie pierwszego kwartału 2008 r., w którym (jak wynika

z danych przedstawionych w kwartalnym raporcie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki) poziom realizacji NCW wyniósł blisko 3 %.

Ważnym czynnikiem wpływającym na zapewnienie pełnej realizacji NCW będzie zakończenie notyfikacji i uzyskanie pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej w sprawie rozwiązań zawartych w ustawie o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw oraz ustawie o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.